

ივერია

რედაქცია:
ნიულომონის ქუჩა, 21.
ტფილისი.

გამომცემელი: ვახუშტის ძე

და განცხადებითა დასაბუჯად
უნდა მიმართონ რედაქციას და წერა-კითხვა.
გამაგრი. საზოგადოების კანცლარის.
ფასი განცხადებისა:
წარულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზედ—
16 კაპ. მეორეზედ—8 კაპ.

აბოთნი ლიბან:

თვე	მან.	კ.	თვე	მან.	კ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
0	8	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ცალკე ნომერი—ერთი შუბრი.

„ივერია“

გამოდის 1894 წელს

იმავე პარობრაით, როგორც წინადა.

გამების დაბარება შეიძლება შემდეგის ადრესით:

ტფილისი,

„ივერიის“ რედაქციას

ნიულომონის ქუჩა, 21.

პირდაპირად შიშის წინა-კითხვას გამაგრი. საზოგადოების კანცლარის,

სასახლის ქუჩა, ბანის ქარვასლა.

საფოსტო ადრესი:

„ТИФЛИСЬ. Редакция „ИВЕРΙΑ“.

გბილის ექიმი

3. ი. ზიზინაძე

(მბეჭდის ქუჩა, სახლი კრავსუხი, 73)

მიიღებს ავადმყოფებს დღის 9-დან 5 წუთამდე და საათამდე და საათამდე 4-დან 6 საათამდე.

რათუ და ძველ საღმრთაქროს საქმის, ოპერაციის დროს ისწრებს ექმს ი. ელიაშვილს.

(4-1666-2)

დღეს, შაბათს, 3 სექტემბერს ინგლისელ-ამერიკელი ცირკი გუბერტ კუისა გამართავს საცხენოსნო საუბოლო წაროდგენას.

მონაწილეობას მიიღებს მთელი დასა, აგრეთვე ფონდებების შედეგ ბანი გლაჟი და ცხენი და რუსი გემსსტორი გუალაბასტი სტუკუსაია.

დაწვრილობით გამოცხადებული იქნება პროგრამაში და ავიშებში. დასწყისი საღამოს 8 1/2 საათზე

ადგილობრივი ფსი ზომიერია **ლიტანტორი ბუბარა კაში**

უფროსი გამგე ვალდებარე სალამიში ტფილისის ქალაქის საკრედიტო საზოგადოების მმართველობა ამით აუწყებს საყოველთაოდ, რომ ეს სა-

ველეტონი

ნ ა წ ე ბ ი

დადგე, ნუ სწავა გაჭვავა, შენ კერ დაგეატობა სმასსა, ნუ აჭვავიანარ წუთაურს თავისა გამოქმნას; კერ ბუღბუღებს მთარა, კერ გამოაჭვავს ენასა, უკლა გაცს ავა დაჭეუება, რაც მიუცნა წყნასა.

დ. მაჩანელი

ნიკაშო „ქაღალის“ სიმატილისა

ლირსულში რედაქციამ თავისი განათის 34 ნომერი დაბეჭდა პატარა წერილი ამ სათაურით: „ნიწონო-შვილის თხზულებათა გამოაკების გამო“. წერილს წინ წაუდგოთ ლექსი: „საწყალი ღვთაბრისა თაგინი ყნასა მკანონა“. პირველივე ფრაზა მითხველს აფიქრებინებს: აქ უთუ-ღო ვინმე მკის თავისს სასარგებლოდ ოხრად დარჩენილს ნინოშვილის ყ-

ზოგადობა 30 აკავსტაგან გაღაჟი და სსჯა სადგომში, გენერალ ტერ-ასატროვის ნასახლარში, ცრევისნი მიღეზნულ, საღაც წინად ტფილისის საგუბერნიო გამგეობა იმყოფებოდა. (3-5-3)

ტფილისი, 2 სექტემბერი

ამას წინადა ჩვენ გვკონდა მოკვა-ნილი ის ამავე, რომ სახელმწიფო ქონებათა უწყებამ რვახსი სთა-სი მინათი მისკა სესხად რუსეთის ერთს მებამულეს ვერცხლის მად-ნის შესამუშავებლად, რომელიც თავისს მამულში აღმოჩენია.

მთავრობის ამ გვარი გადაწყვეტილება, რომ მადნის კერძი მე-პატრონეთ დახმარებას და ამა-ადებისა დედამწის გუფდებან უქ-მად დამარხული სიმდიდრე, უკუ-ვევლია, უკანსაგნელი არ იქნება. იმედია, თუ-გი სხვა მადნის მეპატ-რონეთიც დააჯერებენ სახელმწიფო ქონებათა სამინისტროს, რომ იმათ ადგილშიც წამყვანად არის რთ-მედიმე სამუშაოდ სასარგებლო მადანი, მთავრობა უკვედს ამის-

ნასო. ეს აზრი რედაქციამ მკითხველს თავში აუღამალა რადენიმე სტრიქონის შემდეგ. ჯერ მოხსენა, რომ ბიძამ ნინოშვილის რიგინად გა-და გახეთქი: ჩემ უნებურად ნუთავინ გამოსკემს ჩემის ძმისწულის თხზუ-ლებათა და მერმე ასე ვინაგბო: „ჩვენს უკუდმარბოს დროებში რა არა ხდება. თუ შენი არ იხარჯებო-დეს, ლხინს ნურა ვიჩრეინანრო, ჩემი მეთაურნი იმდენად გაკადნიე-რებულა, რომ სხვისი ჯიბით საქველი მოქმელო საქმის წარმოება პირად და-მსახურებდალ და თავის მოწონებათაც მიიჩინათ. მაგონ ამეთს საქციელს არა მკითხე მეპატრონობა-კი მკვიან. ჩვენთვის რომ ვისმე ეთქვა: ასეთი საქციელი იკარბა მანა იკობ ვო-გებამწიფო, არ დავიჯერებდით! მაგამ დათე ჩვენს გაოცებას, რომ-დესაც მის ხელ-მოწერილი განკარ-გულდება წაიკითხეთ „ივერიაში“ ნინოშვილის თხზულებების გამოაკების შესახებ“. მერმე მოჰყავს ჩემნი წერი-ლი, „ივერიაში“ დაბეჭდილი ამ საგ-ნის შესახებ და სწყვეტავს სწორად

თანა მთხვეველს შემწეობის ხელს გაუწყვედის და მისცემს საშუალებას წესიერად შეუდგეს მადნის შემუ-შავებას.

ამ შემთხვევაში განსაკუთრებით გამაოფილნი უნდა იყვნენ ჩვენის ქვეყნის მადნის მეპატრონენი, რად განაც ჯერ აქამდის ვერც ერთი მადნის რიგინი შემუშავება ვერ მოუხერხებიათ, ხალხი სიღარიბით და გაჭირვებით ირჩობა, ხოლო იქვე-კი მიწში აუარებული სიმდი-დრე არის შენახული.

ვისაც-კი უნახავს საქართველოს მდიდარი ბუნება—გარემეს თუ მი-ნაურს—ყველა გაგვირვებულია და ერთ-ხმად აღიარებენ, რომ ცოდავ არ არის ასეთს მშვენიერს, მდი-დალს და შემეობილს ქვეყანაში ხალხი კმაყოფილი და ბედნიერი არ იუთსო.

ამ საზოგადო აზრის შემდეგ, რასაკვირველია, თითოეულს ამ მოგზაურს და მძიბებელს ეხადება სურვილი ახსნას ის სასკარკი მო-ველენა, სიღარიბეს და უდარბო-ბას რა ადვილი აქვს იქ, სადაც უკვედის ქვეყნის მცენარე უსხვა-მოდის, უკვედს გვარი მადანი იზა-ვევა და უკვედს გვარი ფრინველი და საქონელი მომწინებია?

უკვედს ამის მიზეზის გამოკველე-ვას და სამართლიანის მსჯავრის და-დებს შრომა უნდა, სწავლა და დლო. მაგრამ ამისათვის ვის სკვა-ნილი, ვინ შეიტყნას თავს და ისე ერთხელვე უსაფუძვლოდ და უკუ-უნად წამოსართლიდს აზრს განამოერებენ, რომ „ქართველი ხალხი ზარბაზია და განათლების შეთვისების ნიჭი არა აქვსო“.

მაგრამ არის კი ვითამ ამ გვარი საქმიანი განაჩენი სამართლიანი და ჭკუმიარები?

ჩვენის აზრით, არა და არა, რა-

იმ ადგილზედ, სადაგანა იწყება იმი-სი ამავე, თუ ნინოშვილმა როგორ დადავლა იკვლილის წინედ მებჭ-და მისი მოთხრობის რიგინად გა-მოკვამხედ და როგორ გამოიბიჯნა გასწორებული და შეესხული თავი-სი მოთხრობა „ჩვენის ქვეყნის რაინ-დი“. შემდეგ რედაქცია ეხება პატრო-ნი ნოე ყორანისა წერილსა, რომ-ლიდგანაც სრულიად იმ ადგი-ლისა, სადაც ეს ნიჭიერი ახალგაზრდა ლიტერატორი, უახლესი მეგობარი ნინოშვილისა, აღიარებს, რომ ჩემმა მეგობარმა სიკვდილის წინ მიამწე-რა—გოგებამწიფოთანა მიქვს მიწერ-ბოწყნა ჩემი თხზულების გამოკვი-რების შესახებო, და თან მიცხადებს თავისს გულითადს მაღლობას, რომ არ დამ-ვიწყებდა ალთმა, რომელიც მივეუ-აწ განსვენებულს ნინოშვილსა.

როგორცა ხედავთ, ლირსული რე-დაქცია ბევრს რასმე მარბილებს: სხვისი ყანის მომკას, არა მკითხე პა-ტრონობას, უკუდმარბობას, უკა-რისობას, სხვისი ჯიბით ქველ-მოქმე-ლებას და ამით თავმოწონებას. მძი-

დაგანაც დაყინებული შრომა ამ ხალხისა უკვლასათვის თავად-საჩი-ნობა ზამთარ-ზაფხულ. მაგრამ თუ ქართველს ვერ გადაუდგამს ჯერ ნახაზი უმჯობესის ცნობებისა-კენ, ისეთის ცხოვრებისაყენ, რომელიც განათლებულ ცერაპოიელს დაამტავსება, ეს ქართველის ერის ბუნების ბრალი-კი არ არის, არამედ იმათი დანაშაულობა, ვინც ხალხს ნაყოფიერის შრომისა, ცო-დენისა და განვითარების მაგალითი უნდა დაანახოს, იმათი, რომელ-თაც ამა ქვეყნის მართლთა და გზის მჩვენებლო უწოდებენ.

სახებუროდ, ამ გვარი კაცეი ჯერ ჩვენში ერთად ძვირობს და თუ ვინმე ორი დერი რამ შეის-წავლა, სამაგვირად აყლის ის დვითი ნაპარწყალი, რომელიც ხალხს ქვეყნებში ხალხის მეგობართ ჭკითილის მყოფეთა უსხვა-ვით გულში და ასულდგამულებთ. იქ მთელი თავ-მოყვარობა, მთელი იდეალი ბედნიერებისა, ერთიანი მისწრაფება მამულიშვილის იმამი მდგომარეობას, რომ ერის ჭეშმა-რეიტის სამსახურით და ერთგულე-ბით დაიმყოფილია! თავი და ძვი-რფასს სამშობლოს მტყედ დაუ-დავს.

როდესაც ქვეყანაში ამ გვარი აზრი და მიმართულება ჰსუფევს, ცხადია, რომ იმ ქვეყნის ბედი სა-ნატორელი იქნება და ხალხსაც, იქ მცხოვრებს, არა გაუჭირდება. მაგრამ დახვედთ ხალხი მარ-ტლად-მარტო, თავის ანაბარად, რომელიც ქართველი ხალხისა, რომელიც ცხოვრებაში არავითარი სწავლისა და ცოდნის შუკი არ შეაქვთ, და ჰნახათ, რომ ამ მდგო-მარეობაში არც ერთი ხალხი დე-დამირის ზურგზედ უკეთესს გარე-მოებაში არ იქნება.

მე ბრლი ვახლოვთ, ვინა? მეგ-რამ ისე ზედმოწევით არავინ არ იტის ისა, თუ რა ხალხის სიკრუე და ცილის-წამება გამოსტვივის აქ, როგორც თითონ „კვალის“ რედაქ-ციამა. ამის ჩვენ გავაუწყებს შემდეგი ისტორია, რომლის გამოკვეენება აუ-ცილებელი გახავდა „კვალის“ საოცა-რი საქციელში.

ამ წლის დამდეგს „კვალში“ იბე-ტლებოდა ნინოშვილის მოთხრობა „ჩვენის ქვეყნის რაინდი“. პირველმა ნაწილმა ძლიერი ჩაბეჭდილება მოა-ბინა ჩემზედ, ნამდვილი, იშვიათი სი-ამონებმა მგარძნობინა და განსაკუთ-რებულე ყურადღება მიმაქციენია ავ-ტორზედ, რომელსაც პირად სრული-ად არ ვიცნობდი. გაგონილი მქონ-და, რომ ავადმყოფობისა და სიცი-ვიცილი, რომ დოქტორის ტიტე ქი-ქიამეს გაემიჯა, ეწრო სიშში მსგულ-მარეობაში და სოფლად გაგზავნა მანდა ჰაერში. გამოვიკითხე თითონ მანს ქმეტილ და იმან მიიხარა, რომ ქმეტი მძიერე გაძვადარი აქვს და მა-ლე მოგსწრაფება დღე, თუ უშრო-

ეს ოც-და-ათი წელიწადია, ჩვე-ნი მწერლობა სულ იმას იბეა-რებს, რომ განათლებული კაცეში ხალხს უნდა მიეშველიოს, ხალხს უნდა ცნობავინ, იქ უნდა დარ-გონ სწავლა და ცოდნა, მაგრამ ყოველი ესე უქმ დადადებად და-რჩა უდაზნობა შინა და აქამდის ამ გზაზედ მოსახრული თათქმის არავინ გვიანხავს.

ენახათ რა იქნება შემდეგში? ჩვენ უნებურად ავსკვდით უმა-ვრებს სავანს დედევანდების სუე-ბრისას, რომლისთვისაც ვერინდა და მიგვექცია უურადდება მკითხველი-სა. მაგრამ ეს სასწომანდლოდ იკოს, როდესაც ჩვენ გვევდებით ადვინშითა საშუალება, რომ ჩვენის მადნის მეპატრონეთაც გამოიყე-ნან სახელმწიფო ქონებათა უწყე-ბის განაგრეულება და საუთარის დონისძიების უქონებადაც შეიტ-კონ თავისი სიმდიდრე და მოახე-როზნ კიდევ და სიმდიდრის მიწი-დან ამოკლება.

დეკემა

1 სექტემბერი

ამბარაზური. 1 სექტემბერი მო-მხარე ტორაშვი უმთავრესი მოკება ხვდა შინაგან მეთორე სესის შემდეგ ბილითების:

სახლი	სკოლა	ბაზა	მთლიან.
14388	44	200,000	
8752	45	75,000	
7441	7	40,000	
14547	23	25,000	
12182	18	10,000	
16305	31	10,000	

მელი და უზრუნველი ცხოვრება არ ექმნებათ. ამასთან ახლო ნაცობებ-მა ისიც მიიხრეს, რომ ობოლია, უბ-რალი გულხის შვილია, ჰყავს მხო-ლოდ ერთი ღარიბი ბიძა გლტვი და სოფელში უთაურე ყოველ გვარს ნა-კლულევენებს ითმენსო. ამას ისიც დაუმატეს, რომ ფულით შემწეობას ძლიერ თაკილოდა და წასვლის დროს გვიტობა: არამცა და არამც ხელის მოწერით ფული არ შეგაროვით ჩემ-თვის, სიმშლით სიკვდილი მიჩრე-ვინა მავსა, ყველა ამ ამბებმა ჩემს გულში დადაბ ძლიერი სიბრალული და თანაგრძობა. მე ვადაუწყებე, რომ სრული ხსასიო ცხოვრების და მომწირა ავადმყოფისათვის, მაგრამ ისე-კი, რომ ნამდვილი დემოკრატი-ული, პრუდონისებური თავ-მოყვარე-ობა მისი არ შემელოხნა. იმ დროს ნინოშვილს სალიტერატურო ფონ-დიდან მისილიდა თვეში 15 მანეთი და 5 მანეთისა უმეტედა ამ ფულს რედაქცია „კვალისა“. მეგობრებს სწერდა, რომ ამ 2 თმინიდან წამ-ლების სცილდას თითქმის აღარაფერი

მანეთის ნივთიერი მამარეხი. გვი მი-
ტანეს იმეც სახლში მოსამსახურეს სიფ.
ჭორილის მსტორებულ მიხედი დღლი-
ჭორილზე, რომელსაც უკვე შეიპყრეს.

ამეც დღეს გრმანელის სასა-
დლოსთან, ალმანუოვის სახლში, სტეგო-
პოლის მსტორებულს ალექსანდრა პრე-
კოვს დაბრუნების დროს საწოლთან აწივებ-
ულს სათელი დარბაზზე, სათელი ლო-
ვინზე რაგონილოვო, მოპკიოვლი და პრა-
ვიკოვს, დარბაზი ისტ დიპლო არის დაშე-
ბული, რომ საცქერა მისი მორჩენა. პრა-
ვიკოვის ქალი ნსვამი ყოფილა.

31 ამ თვისის ვერს ხილის ჩასა-
ვალთან არსა საფურცელს პოეოვა მიკვირ-
და, ხელნა გავტეა, ცხენები დადრთხა და
თვით საფურცელი ძლიერ დაშვდა, ერთი
ცხენიც მოკვდა.

შედეგის განხილვა. გუშინდელ
მეთაურის წერილის ბოლოში, ჭვენილდან
მერვე სტრიქონში შედომით დაბეჭდილია
„იქ, სადა სხვანაირი არის“, უნდა იყოს: „იქ,
სადა სხვანაირ არ არის“.

ქორეპონდენცია

დ. საჩხაძე: ზეო-იმერეთის მცხო-
ვრებნი სიხარულით მოველოდით ქი-
ათურის რეინის გზის დამთავრებას,
რადგან შორე გზის მიხვევით ჩვენს
ნებაზედ ვერა ვწოდებოდით დაბა ზე-
სტაფონსა და ქუთაისს, სადაც ჩვენი
ნაშრომ-ნადევი შეგვიძლია გავსა-
ლოთ.

როგორც იქნა ვეღირსეთ ამ გზის
გათავებას, მაგრამ მეტად თქვენს
მეტრის არ გველოს ჩვენ ამით არა
გვეშეგარაბა.. თავი და პირველი
მიხვევის არსებობა, რომ ქოთურ-
დგან სახერხემდე გზა მეტად გაფუჭე-
ბულია და მასთან ისე ვიჭრო, რომ
მეზავრები იძულებულნი არიან ხან-
დახან ოკო-ოც-და-ზუთი წამი იცა-
დონ, მანამ შევიქვით მღვიმე-მალა-
რობებიდან მოხვეული ცხენები და
ურბანი გაივლიდნენ, რომელთაც შე-
იკვე ქოთურაში ჩაქვით.

საკვირველია ღმერთანამ ამდენს
ხანს ჩვენს გზა არა გვექონდა, მაგ-
რაც სახერხემდე ზესტაფონზედ, რა-
ცა საკარობა მოთხოვდა, ყოველი
თვის გაწვეული იყო სოფელი გზის
საკეთებლად და აკეთებდნენ კიდე-
თუ-ი აქამდე სამოცი ვერსის მანძი-
ლზედ აკეთებდნენ გზას, დავაგრძელოთ

ვალში და ვასაღებდა, ამის გამო იგე-
რაოში დავებე პატარა წერილი,
რომლითაც ვთხოვდი ამ განზრახვა-
ზედ ხელი ავღოთ. თანაც მივმართე
იმეც წერილში ბან-ნოე ყოვლი-
ნას ეკისრნა ბოგრაფიის დაწერა,
როგორც უკვე მოვიხსენე. ამის
ისიც მივეძებე, რომ თუკ წინადა-
დება მივეცა ქუთათურ გამოცე-
მლის ამხანაგობას ბან-ნოევილის
პირით, რათა მან იესოს დაბეჭ-
ვა განსვენებულის ბელტროსიტის ყვე-
ლა წერილების ამ პირით, რომ
განორკის ნახევარი გაუზავონს მემ-
ვიკიდრის ავტორისა და მეორე ნახევარი
წარუდგინოს სალიტერატურო
ფონდსაჟო. მოვიხსენე ისიც, თუ
რა საუფლებით და უფლებით მოგე-
მეღობდი ამ საქმეში.

მეორე დღეს უ. გ. წერეთელი შე-
მხედა ბუღვარზედა და მკითხა: ვუ-
შინდელი შენი წერილი პასუხი ხომ
არ არის ალექსი ინგოროვის გან-
ცხადებულზედა. მერმე სად დაბეჭ-
დავ განცხადება? ვითხო. „კვალის“
უქანსკენს ნომერში, მიხარა. ეს
ნომერი მე გერ არ ვაღამეთავარი-

ელა შეუძლებელია ქიათურიდან
სახერხემდე ცამეტის ვერსის მანძი-
ლზედ გზის გაკეთება, თუ ამ გარემო-
ვისა ჯეროვანს ყურადღებას მიაქცევს
ვისაც ჯერ არს?

მეორე მიზეზი ჩვენის მოლოდინის
გატრეხვისა ის ვახლავთ, რომ რკი-
ნის გზით მიმოსვლა ერთბაშე მოუხერ-
ხებელი და საძნელია. გვეგონა მგზა-
ვთა წასასვლელ-წამოსასვლელი ბა-
რუ და ყო-ლივე წეს-რიგი ერთხელ-
ვე დაწესეს კლ-იმენებო, სამოგზაუ-
რო ფსი-კი დაკლენეს, მაგრამ რკი-
ნის გზის მოხელეთა წეს-რიგი სასუ-
რველიად ვერ არის მოწყობილი. წა-
სასვლელი ფსი, ქიათურიდან შო-
რანამდე სამი აბაზა, მაგრამ მიუხე-
დავად იმისა, რომ ყველა ერთნაირად
იხილს სამგზავრო ფულს, მოგზაურთა
შორის ზოგიერთნი რკინის გზის მო-
ხელენი სხვა-და-სხვაობის ზედხევენ.

ამ გვირის შემთხვევის მოწმე მე
თითონ ვახლდით ამ დღეებში: სა-
ხერხედ ზესტაფონს მივლიდი და
როცა ქიათურის რკინის გზის სად
გურზედ ბილეთი ვიყიდე და ვაგონ-
ში ჩავჯექი, ვგრძობდი ერთი ზემო-
იმერეთი ახალურული მიმიგება,
ეტყობოდა ისიც ზესტაფონს, ამ ქუ-
თაისს მილიოდა, რადგან პატარა შეი-
ლი თავის ბარგიან-წიგნებიანად თან
მიპყავდა უთუოდ სასწაულტყველში მი-
სცქეპადა.

ქიათურის რკინის გზის ვაგონებში
მხოლოდ თორმეტის კაცის ადგილია
და, რადგან მუშა ვაგონებს მხოლოდ
ერთს ვაგონს მიაბეჭენ ხოლო მეზავ-
რთათვის, ამიტომ ზოგიერთნი ად-
გილის უქონლობის გამო იძულებულ-
ნი არიან შავის ქვის ვაგონებზედ
დასდნენ. ამ დღესაც ასე იყო. ვინც
მოასწარო ჩვენს ვაგონში ჩამოჯდა,
ვინც არა და შავის-ქვით დატვირთულ
ვაგონებზედ უნდა დამჯდარიყო, თუ-
მც-იკი ვერაფერი სასაოაგონოა შავის-
ქვის მტვერით ვამუშავა.

ყველამ დაოკვა თავ-თავის ადგი-
ლი და რამდენისამე წამის შემდეგ
მატარებელი უნდა დაძროლიყო; ამ
დროს ზოგიდა უნდადრო, მოიყვანა
ერთი ვერობალები ჩამქული კაცი,
რომელსაც ეტყობოდა შავის-ქვის
მწარმოებელთაგანი უნდა ყოფილიყო
და ჩვენს გვერდით მჯდომს ჩოხოსანს
ითმუქის ბრძანების კლითა შემდეგ

ლებში და არაფერი ვიცოდა. ასეც
თვლიან ჩემს მიზანსაც. დაბერებულნი
თუ არა შინ, ვაგონი წერილი ალექ-
სი ინგოროვისა. პირველად ახრმა
გამიბრა თავში—მესარგებლნა ამ შო-
ნიხვევით და თავიდან მომეშო-
ბინა ტვირთი; მაგრამ მერმე ჩემს
თავს მევე მოსყვედურე და ამ აზრს
დავადვიე: მოსცილდი, ვნახე, რას იტ-
ყვიან ჩემს წერილზედ მემეცხვარი ნი-
ნოვილისა გლეხი ალექსი ინგო-
როვისა და ბანი ყოვლიანა და იმის
შესაფერ მივიტყვი-მეთო. ინგო-
როვისა ჩემი წერილის წინააღმდეგ
არაფერი გამოუქვალდებია. ბან-ნოე ყო-
რდანიამ დაუხარულად იყისრა ბო-
გრაფიის წერილს ევროპიდან და
რუსები შეშვედ და ამასთან სიხარუ-
ლი განაცხადა, რომ მე არ დავივი-
წყე განსვენებულის სურვილის შეს-
რულებად და ხელი არ ავიდე მონა-
წილუობასა და გამგებაზედ ამ საქ-
მეში. ყო-რანიამ მხოლოდ უფრო
სამართლიადა დასხა, რომ ორი წი-
ლი წმინდ და მოგების მისცემოდა
მემეცხვარებსა და მესამელი სალიტ-
ერატურო ფონდსა. რასაკვირველია,

სიტყვები უთხრა და ხელი მუშა ვა-
გონებისაკენ გაუშვირა: „შენ იქ და-
ჯექი, ჩიხა გაცეცია, არა გიშავს-რა
და აქ-იცი მეც უნდა დაჯდესო“.
ჩემს გვერდით ვაგონის ძალიან ეტუ-
ხვავა ეს წინადადება და რიხიანის ხმით
უხასუბა: მეც ფულს ვაძლევ და სხვა-ც,
აქ ნომრები არ არის მიკურული, ვინ
ჩემთვის ადგილებს უნდა დაჯდეს,
მამასადმე, მე ვერავინ ამაყენებო,
უხასუბა ჩემმა მეზობელმა და ხელი
სახალზედ დაიღო. თანდარი თავი
მის მიანც არ იშლიდა, თუმცა თი-
თონ ვაგონში ჩამჯდომი უკან იწვე-
და.

სწორედ მოგასენოთ, შემებრალა
ეს კაცი, ეტყობოდა ძალიან ემე-
რებოდა შევქვიან ვაგონებზე დაჯ-
დომი და ახალის ტრანსპორტის ამის-
დაც, მაგრამ მედმა მეტი არ არგუნე,
და ისიც უნდა დამოკიდებულიყო.
დასტავა ჩემ გვერდით მჯდომთან მო-
დავე უნდადრო და მეშა ვაგონისაკენ
გასწავი. მე ვეღვარ მოვიბინე და ჩემს
უტყვის მეზობელს თავიანდაც ვთხო-
ვი, რომ ცოტ-ცოტა ყველა მივწე-
ულიყვიეთ ერთი მეტრითან და ის
ვერობულად ჩამქული კაცი, როგორ-
ც ჩვენთან მოგვიდებოდა ჩემს
თხილზედ ყველა დასთანხმდა, ვაგიწ-
ვა, გამოვიყოთ და როგორც იყო დი-
დის გატირებთ ჩვენთან მოვასტეო.
როგორც იყო ვადავრეთი უსაბო-
ვნო შემთხვევას და წამოვიდით შო-
რანისაკენ, მაგრამ მუშა გზა არ გვეკო-
და ვაგონი, რომ ორბოქმადილისა და
ვაგონის გადასვლით ვაქვი ვაგონებზედ
ორბოქმადილი შევქვიან ვაგონები-
ანად თავისთვის არხებინად მისრალიბე-
და და ჩვენ-ი ვარიული მუშა გზაზედ
დავრჩით, მაგრამ მუშა ვაგონებზედ
მყოფებმა დაგინახეს, მორთეს ყვი-
როლი, რომლითაც მემამინეს შეატ-
ყობინეს და როგორც იქნა ისევე
გადაბეს ჩვენი ვაგონი ორბოქმი-
ვალს.

გ. ა. აბაშიძე

ცაშ წინასწარმეტყველება
(პასუხი ბანს მამისთვალს)

გაზეთ „აგროს“ 182 №-ში დაბე-
ჭდა და წერილი ქ. ფოთიდან ნავის-
დაგურას შეკვეთისა და ქაქაქას მოუ-
რგებელ ასანქნე კანდალტკისა შესახებ.

ეს იმ განზრახვით, რომ ცოტა მეტი
რეგულირება ღირს მემეცხვარებისა.
განზრახვა და მშენებელი და სანა-
ოლიანია; მაგრამ არა პრაქტიული
და მზარადებული თვით მემეცხვარე-
ებისათვის. ნახევარი მოგების გადა-
ლება იმისთანა სიმბატურის საზოგა-
ლო საქმისათვის, როგორც არის სა-
ლიტერატურო ფონდი, ნინოვილის
მოთხოვნების მიზნადგება ძალის
ერთი-ორად აქციეს, ერთი-ორად მე-
ტი ვაიცილება და ეს ავტორის სა-
ხელსაც არგებს, საზოგადო სიყვარ-
საც და თვით მემეცხვარებსაც, რა-
ნადაც ამ შემთხვევაში ნახევარი მე-
ტი გამოვა ორს წილზედა. გარდა
ამის დასკოვად და ფრიალ სასარ-
გებლოდ მიმართა, რომ ყოველმე-
ლი ტერატორია და ყოველმა პედაგოგმა
ჩვენში ანდრო და სტავროს, რათა
სიკვლილს შეშვედ მის წერილების ნა-
ხევარი განორიერი უთუოდ საზო-
გადო საქმეებისათვის იყოს გადად-
ებული. ყოველ შემთხვევაში საქმი-
რი იყო ალ. ინგოროვის კინტი
დაეძრა, რომ მე ნახევარი ორ წი-
ლი მიეცია.

კორესპონდენტი ამბობს, ვითომც ნავი-
ს-დაგურას შეკვეთას მოამყავს წაქმა
დაწევენ და ამის შესაკეთებლად გადა-
დებოდა სახელმწიფოსაკენ ოთხი მი-
ლიონი მანკით ფული და ფოთალებზე
ამ აზრით დაღს სასარგებლო და აქცე-
ვებაში არაინა. უმეტესი ნაწილი ამ
წერილსა სამართლს მოკვლავდა. არაქ-
ვე უაღრესებაში არ არის მოსულიან ფი-
თლები, არამედ შავის ტრეფელის სტე-
რთან და მათს შეეწირებულს მდგომარ-
ობას სასჯელანი არაქვს და ათა თხე-
თმეტა წელაწად უმეტესად გათხერ-
ხან, მაგრამ არასადა არავის სწევს-
სხვას ხმა არ შემოსწენიათ. კორესპონ-
დენტს სადაც მოკვანა ახლეს შორის
თავს, სადაც მოკვანა და გამოკვანა-
მამისთვალს სულაწმინდა და გამოკვანა-
და ყოველად ის, მათც სწეს თავს
აქუსილს საზოგადოებას. იგი სწეს,
ქაქაქას მოკვანა და ასანქნე კანდალტ-
კის დასასვლელად ორი კაცი: პანა-ნ.
ნაყოლამ და ი. მუხრანგია, რომელ-
დას შორის პანი მუხრანგია ცნობა-
და საზოგადოებაში და პანი ნ. ნი-
კოლაძე-იკი ვინ იყოს არისა. ნა-
წერილით მუხრანგია თავსით, მკით-
ხვალა, და თავსი დაწმენულით, ვინ
არის მათ შორის უფრო ცნობადი და
სასვლელანა. კორესპონდენტი სწეს,
პანი ნაყოლამის მიმდრწინე უკან არაინ
და ემეც მათავე სწინათ, რომ გაგ-
ნას იგი ხელსა. ჟურ-ბოთანი კო-
რესპონდენტს არ იყოს ვინ ემეც მო-
ხერ, რადგან ჟურ-ბოთანი უფრო
დასასვლელად ორი კაცი: პანი ნ. ნი-
კოლაძე და ი. მუხრანგია, რომელ-
დას შორის პანი ნიკოლაძე-იკი ვინ
იყოს არისა. ნაწერილით მუხრანგია
თავსით, მკითხვალა, და თავსი დაწმენულით, ვინ
არის მათ შორის უფრო ცნობადი და
სასვლელანა. კორესპონდენტი სწეს,
პანი ნაყოლამის მიმდრწინე უკან არაინ
და ემეც მათავე სწინათ, რომ გაგ-
ნას იგი ხელსა. ჟურ-ბოთანი კო-
რესპონდენტს არ იყოს ვინ ემეც მო-
ხერ, რადგან ჟურ-ბოთანი უფრო
დასასვლელად ორი კაცი: პანი ნ. ნი-
კოლაძე და ი. მუხრანგია, რომელ-
დას შორის პანი ნიკოლაძე-იკი ვინ
იყოს არისა.

**როგორ იხარება ჯავახიშვილი იმ-
ცხადებულნი.**

ამას წინად „ივირაშია“ დაიბეჭდა
კორესპონდენცია ვაგონებიდან (იხ,
№ 162), სადაც სხვათა შორის კო-
რესპონდენტი ვაგონებდა, რომ ზოგ-
ჯერ მღვდელი მიწის ავტორიტებს და
ეუბნება პირისუფალს: წილითა, გულ-
ზედ დაყარეთ, დამარხეთ და ან-
ხელს მერცე აუბეთო.

ეს შემეძრწინებელი და ქრისტიანობის
დამამიგრებელი ამბავი, მაშინ მე ყოველად
დაუჯერებელი მეგონა, მაგრამ რა
კი ხსენებული კორესპონდენცია

და მეტადვე მისი პასუხი დაიბეჭდა,
მას აქეთ ისე დღე არ ვაივოს, რომ
ქართული და სომეხი ვაგონები
არ მეკითხებოდეს ანუ თუ ეგ ამბა-
ვა-ვითუმი იმ თავითვე ჩვეულებით
ყოფილა და არის კიდევითა. ახლა
ვკითხებთ ვის დაუჯერო? ამოდენ-
ია ხალხს, თუ იმ ნაქარაგებს? პასუხს
(იხ. № 171). რომელიც მღვდ. მე-
ტრეველმა (არქიო-კი რისთვის) და-
ბეჭდა „ივირაშია“?

ღმერთმა პირთანა, რომ ჩემი მო-
წერილი ამბავი მტყუანი გამოდგეს.
მე მხოლოდ ის მოგწერეთ, რაც ბე-
რისებზე ვაგონებ და რაც თითონ
მღვდელმა მეტრეველმა ამხსნა და
დაიბეჭდა საზოგადოდ აქუთის ხალ-
ხის სამწუხარო მდგომარეობა სა-
რწმუნოების მხრე. მე მხოლოდ სა-
ზოგადო ვარამის შესახებ მქონდა
ჩივილი და ტროლი, პირად-იკი
არავინ მყოლია სხეში და მით უმე-
ტეს მღვდელი მეტრეველი.

ღმერთმა პირთანა, რომ ეს ამო-
დენა ხალხიც მტყუანი გამოდგეს და
მღვდლის მეტრეველის პასუხი-კი
მართალია. ჩვენ ყველანიც მამის
მოსაზრენი ვართ, მაგრამ ნათქვამი-
ა: „ხმა ერისა, ხმა ღვთისა“. ამიტომაც
მგონი ეს ამბავი ღირს
იმით, რომ სასულიერო მთავრობამ
ყურადღება მიაქციოს და ჯეროვანი
განკარგულება მოახდინოს ქვემო-
ტების აღსადგენად და საზოგადოე-
ბის დასამშვიდებლად.

ილია ლახიშვილი

ქ. ახალქალაქი.

სტენოეტი

ბის გამოცემაში და ვაგონებზედ ალექ-
სი ინგოროვისა გასწორებული და
შევესებული მოთხოვნა ჩვენი ქვე-
ნის რიხილია და აგრეთვე ჩვენნი
მოპოვებული ჩინებული პორტრეტი
განსვენებულისა. დეე, მისი მინდო-
ბისათვის, კვალის რედაქციამ გამო-
სცეს ან სხვის გამოაცემინოს და თავი
მოიწონოს საზოგადოების წინაშე. ეს
გზა თავ-მოწონებისათვის მისიც არა-
რისა. თარგმ თვისი მანგლის სა-
მალელებლად საზოგადოების თვალში
სხვისი დამდაბლება ცილის წამე-
ხისა—ყოფილი უმჯავისი გზაა, რომ-
მოსცეს შერცხენი და დამდაბლებ
მოსდეს მისი, ვინც ამისთანა საქმი-
ელს კადრულობს.

არა მგონია, „კვალის“ მიხთხველ-
თა შორის აღმოჩნდეს იმისთანა და-
ტაკი გონებით, რომ იოტის ოდენი
ნდობა ღირსის იმას, რასაც ამის
შემდეგ ჩვენ წინააღმდეგ დაბეჭდაც
ჩვესული რედაქცია.

იკამ გოგებაშვილი

მეორე დღესვე ინგლისის ერთმა გემმა, რომელიც ამ ნავთ-სადგურში...

შხარაშხარის წამალი ამაზი

გლადსტონის დახმარებით აღსანიშნავად... მან დადგინა დიდი ბრძოლა მიმდინარეობდა...

გლადსტონის დახმარებით აღსანიშნავად... მან დადგინა დიდი ბრძოლა მიმდინარეობდა...

სათვის და გაშორებია ცოტა ხნით. 8-9 საათი იქნებოდა, რომ დაბრუნდა...

ამის შემდეგ მობრუნებულა ფიჭულ-ბეგი და უთქვამს ჩილინგაროვისათვის: „ПОЖАЛУЙТЕ НА ПАРУ СЛОВЪ“...

ვეტერნარის ბრძოლა, 3 აგვისტო.

Table with columns: მეთაური, მებრძოლი, მკვლელობა, მკვლელები, მკვლელები. Rows include: მეთაური, მებრძოლი, მკვლელობა, მკვლელები, მკვლელები.

განცხადება

სკოლა ტვილისის საერთოებრივი დახმარებულ მასწავლებელია და დამატებით...

სასამართლოს მართინა

20 ამ თვეს ახალციხის სასამართლოს უნდა გაერთიანოს საქმე ფიჭულ-ბეგ...

ცხოვრება

დიდისა მოწამისა პანცილიმონისა თარგმანი. მ. შარაშხარის მიერ, გამოცემისა ი. ჩანუყისა...

РЕДАКЦИЙ „ВѢСТНИКА ИНОСТРАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ“ ПРЕДПРИЯТО НОВОЕ ОБЩЕДОСТУПНОЕ ИЗДАНИЕ СБОРНИКА СОЧИНЕНИЙ ИЗБОРАННЫХ ИНОСТРАННЫХ ПИСАТЕЛЕЙ.

Цель этого издания дать возможность по небывало удешевленной русской читательной публике приобретать сочинения иностранных писателей...

ВЪ НАСТОЯЩЕЕ ВРЕМЯ ОТКРЫТА ПОДПИСКА НА:

1) СОБРАНИЕ СОЧИНЕНИЙ АЛЬФОНСА ДОДЭ ВЪ 12-ТИ ТОМАХЪ. Цена за 12 томовъ только по подпискѣ 3 р. съ доставкой и пересылкой 4 р.

1-й томъ выйдетъ 15 октября 1894 г., остальн. 11 том. будутъ выпускаться 15 числа каждого слѣдующаго мѣсяца, а все изданіе окончится 15 сентября 1895 г.

2) СОБРАНИЕ СОЧИНЕНИЙ ТЕККЕРА ВЪ 12-ТИ ТОМАХЪ.

Цена за 12 томовъ только по подпискѣ 3 р. съ доставкой и пересылкой 4 р. 1-й томъ выйдетъ 15 октября 1894 г., остальн. 11 том. будутъ выпускаться 15 числа каждого слѣдующаго мѣсяца...

Подписывающіеся на оба изданія вмѣстѣ (цѣна 6 р. съ доставкой и пересылкой 8 р.) пользуются скидкой на платежа при подпискѣ вносится 3 р., 15 декабря 1894 г. 3 р., а 2 р. за доставку и пересылку 15 марта 1895 г.

Г.г. случающе въ казенныхъ и частныхъ учрежденіяхъ пользуются расрочкою, за ручательствомъ гг. казначеевъ.

ПОДПИСКА ПРИНИМАЕТСЯ

въ редакціи „Вѣстника Иностранной Литературы“, С.-Петербургъ, Верейская ул. (соеб. ственн. х.) и въ конт. редакціи „Гостинный дворъ“ Бердальна л., 63, магаз. Пантелеева (прот. Пажескаго корпуса) въ Москвѣ—въ конторѣ Печковской, Петровскія линіи.

Редакторъ В. И. Булгаковъ. Издатель Г. Ф. Пантелеевъ. (8—2)

Table with columns: 12 თოთი, 11 ,, 10 ,, 9 ,, 8 ,, 7 ,, 6 თოთი, 5 ,, 4 ,, 3 ,, 2 ,, 1 ,, and corresponding values.

საზღვარ-გარეთ დაბარებული ელერება 17 მან. მთელის წლით. სოფლის მასწავლებელი „ივერია“ მთელის წლით დაეთმოაბთ 8 მან. ტოფლისაის გარდა მსკვლელობისა და დახმარებასა წესითა შემდეგაჲს დარსისათ: „Ифисистъ. въ редакціи „ВѢСТНИКА“

თუ ტვილისში დაბარებული გაზეთი ტვილისის გარეშე აღრეს-ხედ შესცვალა ვინმეზე, უნდა წარმოადგინოს რედაქციას ერთი მანათი; სხვა ყოველის აღრესის შეცვლა—ორი მანათი. თუ თვის განმავლობაში დაბარა ვინმეზე გაზეთი არა მთელის წლით, მას გაეგზავნება გაზეთი პირველ იმ თვიდან, რომელსაც დაბარებელი აღნიშნავს. განკახალდეს მითებმა გაზეთის რედაქციასში.

შანი განცხადების დასაბამად

ა) მოთხოვ გვერდზე თითო ჟურნალისა—9 მან., შარავჯე—16 მან. ბ) სოფელი უფასოვლი გვერდი—30 მანათი, სოფელი პირველი გვერდი—60 მანათი. რიგზე სტრატეგის განმარტებასა იმის კვალაზე, რამდენს დაგვალს დაეჭვს 25 სოფ. გაზეთის ტექსტისა.

ხელ-წაწერები, წერილები და კორესპონდენციები რედაქციის სახელთანხედ უნდა გამოიხატოს, ხელ-წაწერები, ან საკანონო წერილები, თუ საკანონო მოთხოვნა, ან შეკითხვები, ან შეწყობილნი იქნება, ხელ-წაწერები, რომელიც დადებული არ იქნება, თუ ერთის თვის განმავლობაში პატონმა არ მოიკითხა, მერე რედაქციის ვერა მოსთხოვს.

არა-გვანოს მიწერ-მიწერას დაუბეჭდელ ხელ-წაწერებისა და წერილებისა შესახებ რედაქცია არა ჰკისრულობას.

პირისპირ მოსალოაბრებლად რედაქცია თავისუფალი იქნება ყოველ-დღე, კვირა-უქმებისა გარდა, ათ საათიდან პირველ ათა დღე და სიამოაობით 6-დან 7/ საათამდე.

რედაქციის იმუფება: ნიკოლოზის ქუჩაზე, 21.